

Natur i Fredericia Kommune

En plan for mere og bedre natur

VEJLE AMT

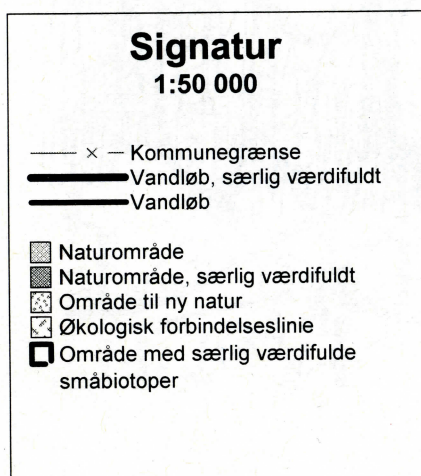
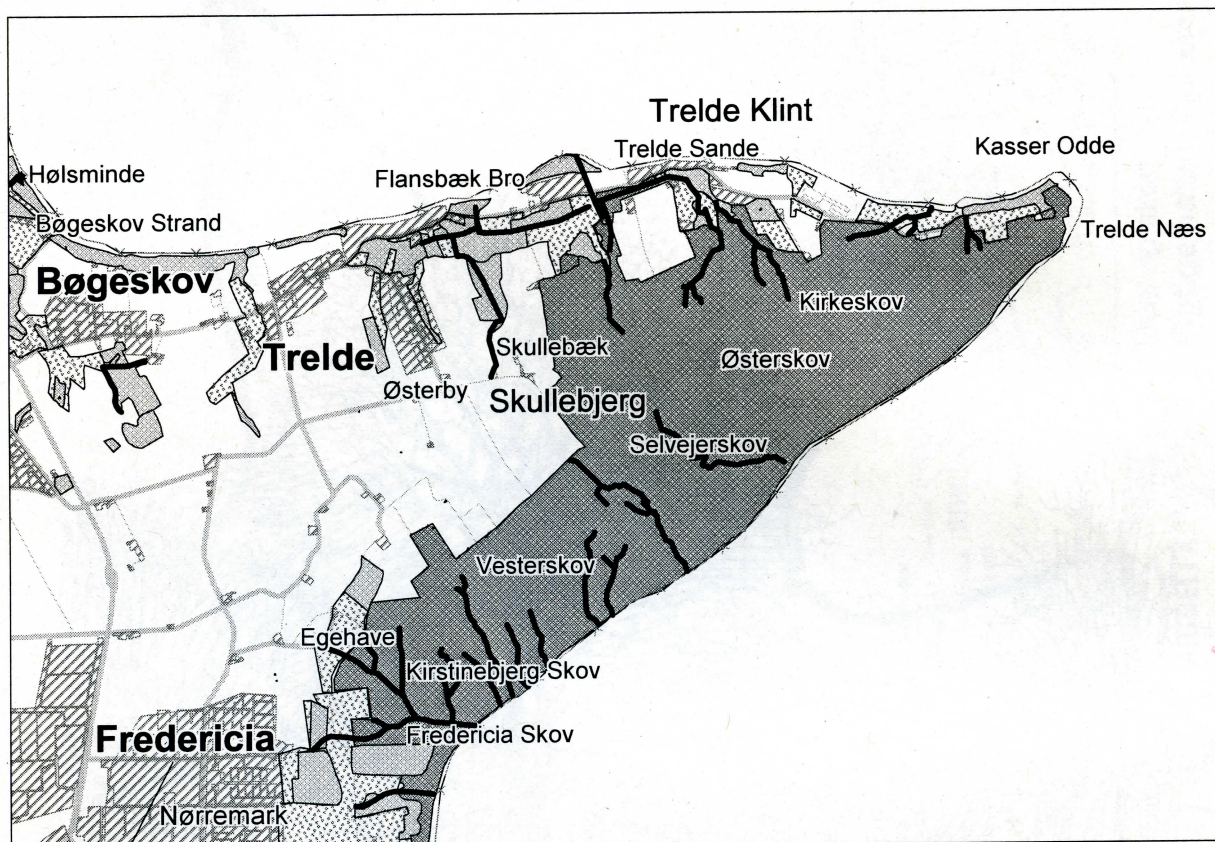
Registerblad:

- Titel:** **Natur i Fredericia Kommune**
En plan for mere og bedre natur
- Udgiver:** Vejle Amt
Teknik og Miljø
Naturafdelingen
Damhaven 12
7100 Vejle
- Tlf: 75 83 53 33
- Udgivelsesår:** 1999
- Tekst:** Peer Høgsberg
- Renskrivning:** Birgit Brogaard
- Kort:** Niels Rauff, Anni Agerbæk, Hanne Højrup
Andersen og Rita Frost
- Layout:** Anni Agerbæk og Hanne Højrup Andersen
- Foto:** Jan Kofod Winther
- Tegninger:** Jens Gregersen
- Produktion:** Post og Print og Naturafdelingen, Vejle Amt
- © Copyright:** Vejle Amt 1999
Gengivelse tilladt med tydelig kildeangivelse
- Kortmateriale:** Copyright: Kort- og Matrikelstyrelsen.
Supplerende information er udarbejdet
og påført af Vejle Amt
- ISBN:** 87-7750-493-3
- Forsidefoto:** *Rands Fjord ved Egum*

VEJLE AMT

1. Trelde Næs-skovene

1. Trelde Næs-skovene

Lokalitetsbeskrivelse

Trelde Næs-skovene består af en række fortrinsvis privatejede skove. Den yderste del, Næsset, der ejes af Fredericia Kommune, har været fredet siden 1968. De øvrige dele af skoven, Kirkeskov, Trelde Østerskov, Selvejerskov, Trelde Vesterskov og Kirstinebjerg Skov og Fredericia Skov er i privat eje. Skovene er på i alt omkring 592 ha, og har mange ejere.

Trelde Næs-skovene rummer artsrige løvskove på leret bund, hvilket især fremgår ved de op til 30 meter høje klinter, der strækker sig fra Hybylund helt ud til spidsen ved Trelde Næs. Klinterne er karakteristiske, idet de har udskridning i det plastiske lillebæltsler. De meget ustabile forhold giver vældprægede skredterrasser, åbne skredområder m.v., og tilsammen giver det skoven et naturpræg og bevarer et højst særegent naturindhold. Langs klinten findes derfor mange sjældne svampe, planter og dyr.

Trelde Næs-skovene rummer en meget rig flora med bl.a. 9 arter vildtvoksende orkideer. Mest markant er de meget store forekomster af **stor gøgeurt**. Af de øvrige skovorkideer kan nævnes **tæt blomstret hullæbe**, **langsporet gøgelilje**, **skov-gøgeurt**, **rederod**, **ægbladet fliglæbe**, **skov-gøgelilje**, **skov-hullæbe** og **tyndakset gøgeurt**. Der er desuden fundet en lille bestand af den meget sjældne halvgræs **kæmpe-star**. Mange steder på udskridningsfladerne står der store bestande af **elfenbenspadderok**.

Skovbundsfloraen i klintzonen er rig og varieret med mange arter, karakteristisk for næringsrig muldbund. Især er **stor gøgeurt** imponerende. Denne art, der kun forekommer 2 steder i Jylland, begge i Vejle Amt (Trelde og Staksrode), findes i Danmark ellers kun i en lille bestand på Røjle Klint på Fyn og i en større bestand på Høje Møn. **Tæt blomstret hullæbe** er karakteristisk for rig, gammel skov på lerbund, og den har sin hovedudbredelse i Danmark i Århus og Vejle amter.

Trelde Næs-skovene har en helt usædvanlig rig svampeflora med mange storsvampe i samliv med træerødder. Mange af disse svampe er sikre tegn på, at der har været skov meget længe (såkaldte gammelskovsindikatorer). Der er fundet 50 arter af rødlistede, dvs. udryddelsestruede, sårbare eller sjældne svampe i Trelde Næs-skovene. Det gør skovene til en af de allerbedste svampelokaliteter i Jylland for sjældne arter knyttet til skove, kun overgået af Århus-skovene. Af svampearter kan nævnes **guld-rørhat**, **sølvskinnende rørhat**, **satans rørhat**, **bleg rørhat** og en lang række **knold-slørhatte** med en karakteristisk opsvulmet stok nederst, som kun findes i gamle skove.

Nogle af svampene kendes kun fra Trelde Næs-skovene i Danmark, f.eks. **indigo-slørhat**, **Buillards slørhat**, **violetflaget slørhat** og **ulden slørhat**. Når de findes, viser det, at det er en unik naturlokalitet. De bedste svampelokaliteter er, ligesom de bedste botaniske lokaliteter, knyttet til et ca. 2-300 meter bredt bælte langs klinterne. De vigtigste lokaliteter er ikke fredet.

I skoven er set **karmindompap**, **sortspætte**, **pirol**, en stor bestand af **korttået træløber** og ved skoven **kirkeugle**, men skovene i øvrigt rummer et rigt fugleliv, væsentligst dog med almindeligt forekommende skovfugle. Korttået træløber er helt afhængig af insekter i gamle eges knudrede bark, og bl.a. derfor bør gamle egetræer bevares.

Trelde Næs-skovene er Fredericia kommunes eneste kendte gode lokalitet for sjældne dagsommerfugle. Kun her kan der træffes arter som **kejserkåbe**, **rødlig perlemorssommerfugl** og **okkergul pletvinge**. Måske findes **engperlemorssommerfugl** stadigvæk, den blev sidst set i 1989. Men også fra Trelde Næs er der forsvundet dagsommerfuglearter. **Engblåfugl** er sidst set i 1971 og **markperlemorssommerfugl** er sidst set i 1977. Dagsommerfugle er ofte knyttet til skovenge, skovlysninger, åbne skrænter, overdrev og skovbryn.

I Trelde Næs-skovene er der desuden fundet fem andre sjældne svirrefluearter, herunder en akut truet art som i Vejle Amt kun er fundet i Trelde Kirkeskov.

Trelde Næs-skovene, der er de bedst undersøgte skovområder i Fredericia Kommune, kan dette til trods ikke siges at være grundigt undersøgt, især er de botaniske oplysninger for en dels vedkommende af ældre dato.

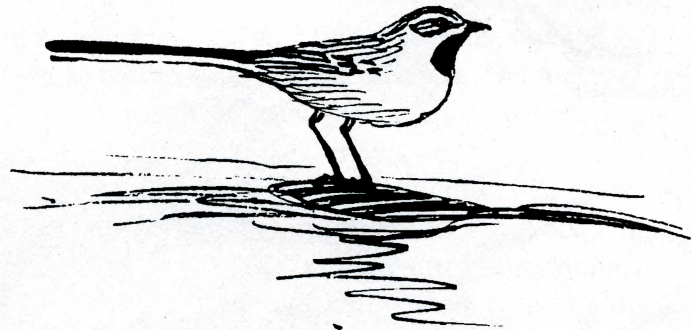
Hvad bør der gøres?

For at fastholde/forbedre naturindholdet i Trelde Næs-skovene er det vigtigt at gennemføre en række tiltag. Projekter på privat ejendom bør gennemføres ved frivillighed, og i enighed mellem lodsejere og myndigheder.

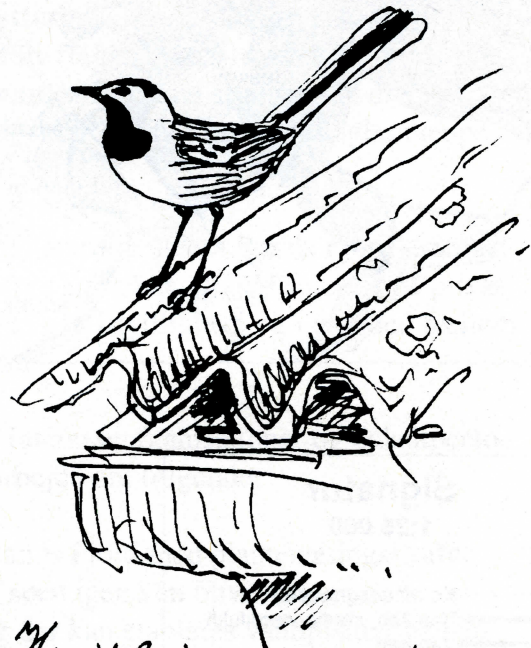
Interesserede lodsejere, interesseorganisationer og enkeltpersoner indbydes til at samarbejde om følgende:

- Et randområde på 300 meter (den ny kystzone) bør udlægges som urørt skov. En fredning kunne evt. komme på tale.
- Nåletræsplantninger nær kysten bør afvikles, og der bør ikke plantes nye. Mange af de arter, der er knyttet til Trelde Næs-skovene, er knyttet til gammel løvskov, og derfor er det vigtigt, at de løbende kan kolonisere ind i landet, når voksestederne skrider i havet. Derfor skal også baglandet holdes fri for tilplantning med nåletræ.

- Renafdrift eller træfældning i kystbæltet bør undgås.
- Det vil ikke være ønskeligt at fremme adgang for publikum til de uvejsomme skræntområder. Trelde Næs-skovene er uden konkurrence det naturområde, der rummer den rigeste og mest særegne flora og fauna i Fredericia Kommune.

- Dynggræsgræsset har sin
 danske hovedforekomst i
 nogle areal

Her i trægræsset er der
 relativt mange græs!